

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY. 410.024.03.2021

Marek Stelmasik
Dyrektor
Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego
we Włocławku
ul. Zielna 2/4, 87-800 Włocławek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/033 System szkolenia kandydatów na kierowców

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego ¹ ul. Zielna 2/4, 87-800 Włocławek
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Stelmasik, Dyrektor - od 17 kwietnia 2018 r. ² , wcześniej tę funkcję pełnił Jarosław Chmielewski.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Spełnianie przez Ośrodek wymagań dotyczących wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego.2. Kwalifikacje osób przeprowadzających egzaminy oraz warunki ich zatrudnienia.3. Organizacja i przeprowadzanie egzaminów państwowych.4. Nadzór nad ośrodkami terenowymi.5. Prowadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z przeprowadzaniem egzaminów.6. Prowadzenie kursów i warsztatów dla egzaminatorów.7. Wybrane zagadnienia dotyczące gospodarki finansowej ośrodka.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (30 września) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem lub po tym okresie, które mają związek z działaniami objętymi kontrolą ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Artur Gackowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/155/2021 z 5 listopada 2021 r2. Andrzej Szulc, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/156/2021 z 5 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Ośrodku zapewniono wymagane wyposażenie oraz warunki lokalowe do przeprowadzania egzaminów, zarówno w części teoretycznej jak i praktycznej. Pomieszczenia w budynku WORD, plac manewrowy oraz pojazdy egzaminacyjne spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez

¹ Dalej: „Ośrodek” lub „WORD”.

² Od 17 kwietnia 2018 r. jako pełniący obowiązki, od 1 czerwca 2019 r. jako dyrektor.

³ Tj. do dnia zakończenia kontroli w jednostce - 17 grudnia 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. dalej: „ustawa o NIK”.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach⁶, ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami⁷ oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia⁸. Pojazdy egzaminacyjne zostały wyposażone w cztery kamery rejestrujące przebieg egzaminu, podczas gdy zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, wymagana jest jedna. Zdaniem Izby takie rozwiązanie powoduje, że przebieg egzaminu staje się bardziej transparentny i w razie odwołania się osoby egzaminowanej, wynik procesu rozpatrywania skargi jest bardziej rzetelny i wiarygodny. Wszyscy egzaminatorzy byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, z uprawnieniem do egzaminowania w ramach posiadanych kompetencji. W Ośrodku egzekwowano składanie oświadczeń majątkowych. Wszyscy egzaminatorzy brali udział w trzydniowych warsztatach doskonalenia zawodowego zorganizowanych przez Dyrektora WORD według programu zatwierdzonego przez Marszałka Województwa Kujawsko Pomorskiego. Sześciu egzaminatorów podejmowało prace poza Ośrodkiem, uzyskując każdorazowo zgodę dyrektora. Jednak w jednym przypadku zgoda taka nie mogła być udzielona z uwagi na ustawowy zakaz takiej działalności. W WORD zapewniono warunki do prawidłowego prowadzenia i przechowywania dokumentacji egzaminacyjnej, jednak kontrola wykazała, że protokoły egzaminacyjne nie były zszyte w książkę. Prawidłowo postępowano w sprawach złożonych skarg. Ośrodek posiadał pojazdy egzaminacyjne w liczbie umożliwiającej obsługę zaplanowanych egzaminów.

W okresie objętym kontrolą w WORD przeprowadzono egzaminy przy zachowaniu warunków określonych w § 13 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach⁹ i § 13 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Prawidłowo udokumentowano przeprowadzenie egzaminów i uzyskane przez zdających wyniki. Stwierdzono jednak nieprawidłowość w zakresie braku zapewnienia w przypadku 18 egzaminów losowego doboru osoby egzaminowanej do egzaminatora. Na stanowisku egzaminatora nadzorującego zatrudniano osoby posiadające wymagane kwalifikacje i doświadczenie. Egzaminatorzy nadzorujący sprawowali prawidłowy nadzór na przeprowadzanych egzaminach.

W przeprowadzonych kursach kandydatów na instruktorów oraz uzupełniającego dla instruktorów zrealizowano zajęcia teoretyczne i praktyczne w liczbie godzin wymaganej § 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców¹⁰. WORD spełniał wymagania niezbędne do prowadzenia kursów określone w art. 35 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 31 ust. 1 pkt 3-5 ustawy o kierujących pojazdami.

⁶ Dz. U. poz. 1206 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie egzaminowania”.

⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 1212 ze zm., dalej „ustawa o kierujących pojazdami”.

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 2022 ze zm., dalej: „rozporządzenie z dnia 31 grudnia 2002 r.”.

⁹ Dz. U. poz. 232 ze zm. - uchylone 30 czerwca 2019 r., dalej: „rozporządzenie w sprawie egzaminowania z 2016 r.”

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1885, dalej: „rozporządzenie w sprawie szkolenia”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Spełnianie przez WORD wymagań do przeprowadzania egzaminów państwowych dla osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami

Opis stanu faktycznego

1.1. Spełnianie wymagań dotyczących wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego, niezbędnych do przeprowadzania egzaminu państwowego.

WORD został utworzony z 1 lutego 1998 r. na podstawie Zarządzenia Nr 13/98 Wojewody Włocławskiego z 30 stycznia 1998 r. jako samorządowa wojewódzka osoba prawna. Nadzór nad Ośrodkiem sprawował Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W budynku Ośrodka znajdowały się pomieszczenia: a) do przechowywania dokumentacji w postaci elektronicznej i papierowej związanej z przeprowadzaniem egzaminów państwowych; b) przeznaczone do zapisywania osób na egzamin państwowy i administrowania danymi; c) dla egzaminatorów; d) stanowiące poczekalnię dla osób oczekujących na egzamin państwowy; e) toaleta przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Sala przeznaczona do przeprowadzania części teoretycznej egzaminu państwowego, oznaczona informacją "Sala egzaminacyjna" była oświetlona, ogrzewana i istniała możliwość jej przewietrzenia. Wyposażono ją w stanowisko do pracy dla egzaminatora oraz 10 oddzielnych stanowisk wyposażonych w komputerowe urządzenie egzaminacyjne. Na sali nie znajdowały się plansze lub inne przedmioty mogące stanowić pomoc dla osoby egzaminowanej.

(akta kontroli str. 17-26)

Ośrodek dysponował placem manewrowym zlokalizowanym bezpośrednio przy swojej siedzibie, który m.in.: a) był wyłączony z ruchu dla pojazdów innych niż pojazdy egzaminacyjne lub wykorzystywane przez ośrodek do prowadzenia szkoleń; b) był odgradzony od pozostałej części ośrodka egzaminowania; c) miał asfaltową nawierzchnię; d) umożliwiał, poprzez trwałe oznaczenie odpowiednich stanowisk (wyznaczonych żółtymi liniami), wykonanie każdego z zadań egzaminacyjnych przewidzianych do wykonania na placu manewrowym na egzaminie państwowym; e) na krawężniach stanowisk posiadał pacholki drogowe; f) na stanowiskach: „jazda pasem ruchu oraz po łuku do przodu i do tyłu” oraz „wzniesienie”, posiadał właściwe parametry¹².

Ponadto, na placu nie odbywał się ruch pieszych, plac nie był wykorzystywany jako parkingi dla pojazdów innych niż egzaminacyjne, na bramie wjazdowej na plac manewrowy znajdował się znak drogowy B-1 „Zakaz ruchu” z tabliczką „Nie dotyczy pojazdów upoważnionych”. Dojazd do garażu pojazdów ciężarowych oraz parkingu z wiatami samochodowymi był możliwy jedynie przez przejazd przez plac manewrowy. Kierownik Wydziału Techniczno-Administracyjnego Ośrodka podał, że zasady korzystania z placu manewrowego i parkingów dla pracowników Ośrodka we Włocławku reguluje zarządzenie Nr 6/2016 Dyrektora WORD z 8 marca 2016 r.

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Określone w tabeli nr 10 i 11 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

W związku z tym: wjazd do garażu oraz dojazd do wiaty postojowej są odgródzone od placu manewrowego; pracownicy korzystający z miejsc postojowych oraz garażu mogą przejeżdżać przez plac manewrowy tylko w godzinach, w których nie odbywają się egzaminy na prawo jazdy; w sytuacjach nadzwyczajnych przejazd prywatnych samochodów pracowników WORD we Włocławku odbywa się za zgodą Dyrektora. Dodatkowo wjazd na plac manewrowy pojazdów zaopatrzenia lub pojazdów serwisowych odbywa się pod nadzorem wyznaczonych przez Dyrektora pracowników. O wjeździe na plac manewrowy każdorazowo powiadamiany jest kierownik odpowiedzialny za sprawy organizacji lub pracownik wyznaczony ds. koordynacji egzaminów.

(akta kontroli str. 27-34)

Przeprowadzone, przy współudziale funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji we Włocławku, oględziny wykazały, że pojazdy¹³ użytkowane przez Ośrodek do egzaminowania na kategorii AM¹⁴, A, A1, A2, C¹⁵, B+E i T były w dobrym stanie technicznym¹⁶. Nie stwierdzono wycieków płynów eksploatacyjnych. Pojazdy posiadały aktualne badania techniczne oraz aktualną polisę OC. Wszystkie pojazdy były wyposażone w kwadratową tablicę barwy niebieskiej z białą literą "L", a samochody posiadały dodatkowy pedał hamulca roboczego, który umożliwiał przejęcie sterowania tym układem.auta posiadały dodatkowe lusterka zewnętrzne: prawe i lewe i dodatkowe lusterko wewnętrzne oraz ogumione koło zapasowe, czym spełniono wymagania określone w § 43 rozporządzenia z dnia 31 grudnia 2002 r. W dowodzie rejestracyjnym widniała adnotacja „L” świadcząca o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli str. 93-100, 192)

Zastępca Komendanta Miejskiej Policji we Włocławku wskazał, że w kontrolowanym okresie pojazdy wykorzystywane przez Ośrodek do przeprowadzania egzaminów państwowych, nie brały udziału w zdarzeniach drogowych (wypadkach lub kolizjach).

(akta kontroli str. 111-113)

W latach 2019 (od 1 lipca) do 2021 (do 30 września) liczba dni od momentu zapisu do dnia egzaminu teoretycznego i praktycznego wynosiła od jednego do 30. Z tym, że:

- w zakresie egzaminu praktycznego, liczba osób, którym wyznaczono dzień egzaminu od jednego do 10 dni od momentu zapisu wynosiła 74,3%, od 11 do 20 dni – 22,8%, a od 21 do 30 dni – 2,9%;
- w zakresie egzaminu teoretycznego, liczba osób, którym wyznaczono dzień egzaminu od jednego do 10 dni od momentu zapisu wynosiła 92,8%, od 11 do 20 dni – 7%, a od 21 do 30 dni – 0,2%;

Z kolei w latach 2018 – 2019 (do 30 czerwca) liczba dni od momentu zapisu do dnia egzaminu teoretycznego i praktycznego wynosiła od jednego do maksymalnie 31. Z tym, że:

¹³ Z oględzin wyłączono osiem samochodów Hyundai i20 przeznaczonych do egzaminowania na kategorię B – auta wyprodukowane w 2020 r., pierwsza rejestracja luty 2021 r.

¹⁴ Dwa pojazdy.

¹⁵ Dwa pojazdy.

¹⁶ Oględzinom podlegały: układ kierowniczy, układ hamulcowy, oświetlenie pojazdu, widoczność, ogumienie, płyny eksploatacyjne oraz obowiązkowe wyposażenie pojazdu jak również wyposażenie egzaminacyjne.

- w zakresie egzaminu praktycznego, liczba osób, którym wyznaczono dzień egzaminu od jednego do 10 dni od momentu zapisu wynosiła 87,9%, od 11 do 20 dni – 11,7%, a od 21 do 31 dni – 0,4%;
- w zakresie egzaminu teoretycznego, liczba osób, którym wyznaczono dzień egzaminu od jednego do 10 dni od momentu zapisu wynosiła 94,2%, od 11 do 20 dni – 5,3%, a od 21 do 30 dni – 0,5%.

(akta kontroli str. 114-115)

Urządzenia rejestrujące zamontowane w samochodach Hyundai i20 wykorzystywanych przez WORD do egzaminowania w ramach kat. B¹⁷: 1) rejestrowały obraz z czterech kamer: widok przez przednią i tylną szybę, widok egzaminowanego oraz widok zegarów, tj. prędkościomierz, obrotomierz, zestaw wskaźników, o kącie widzenia ponad 45°; 2) zawierały obraz z opisem daty, godziny przeprowadzanego egzaminu oraz numeru rejestracyjnego pojazdu egzaminacyjnego; 3) nie pozwalały na możliwość ingerencji w zapis na informatycznym nośniku danych; 4) były uruchamiane i zatrzymywane bez ingerencji egzaminatora w proces rejestracji; 5) zapewniały egzaminatorowi podgląd obrazu rejestrowanego na informatycznym nośniku danych – monitor umiejscowiony w panelu środkowym, przed dźwignią zmiany biegów, ponadto auta było wyposażone we wskaźnik informujący o aktywności funkcji rejestrowania; 6) rejestrowały dźwięk w pojeździe równoległe z rejestracją obrazu.

(akta kontroli str. 35-74, 460-461)

Nagrania z przeprowadzonych egzaminów praktycznych przechowywano w szafie metalowej, zamykanej na klucz¹⁸. Zarówno „Polityka Bezpieczeństwa w zakresie zarządzania systemem informatycznym”, „Instrukcja zarządzania systemem informatycznym”, „Instrukcja postępowanie w przypadku naruszeń”, „Zasady przebywania w obiekcie i terenie WORD” i „Instrukcja przechowywania i wydawania kluczy w WORD”, stanowiące załączniki do Zarządzenia Nr 8/2018 Dyrektora WORD z dnia 25 maja 2018 r., a także uaktualniona „Polityka Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych w WORD” nie określały sposobu postępowania z kluczem od szafy metalowej, procedury pobierania tego klucza, uprawnień do dostępu do sejfu i szafy metalowej oraz PIN’u do sejfu.

Dyrektor podał, że klucz do szafy zamykany jest w sejfie metalowym posiadającym zamek cyfrowy. Klucz do pokoju zdawany jest w wyznaczonym miejscu. Hasło otwierające sejf znają informatycy WORD sprawujący pieczę nad nagraniami. Na wypadek sytuacji, w której obydwaj informatycy nie mogliby świadczyć pracy hasło do sejfu posiada Dyrektor WORD. Hasło zostało przekazane Dyrektorowi w zalakowanej kopercie, a Dyrektor umieścił je w osobistej kasetce znajdującej się w pokoju nr 12 (gabinet Dyrektora WORD). Dostęp do pokoju informatyków mają osoby zatrudnione na stanowisku ds. utrzymania porządku, które wykonują czynności porządkowe po zakończeniu pracy przez informatyków. Dodał, że w ciągu miesiąca przygotowana zostanie zmiana „Polityki Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych”, w której umieszczony zostanie opis procedury nadzoru nad dostępem do sejfu, zgodnie z faktycznie wykonywanymi czynnościami.

(akta kontroli str. 116-128)

W latach 2018 – 2021 (do 21 marca) Ośrodek posiadał własne auta egzaminacyjne wykorzystywane do egzaminów na kategorie A, A1, A2, AM, B, B+E, C, C+E, T,

¹⁷ O numerach rejestracyjnych: EL1AK27; EL1AK28; EL1AK51; EL1AK64; EL2AH66; EL3AJ79; EL 5AJ83; EL6AH49.

¹⁸ Po godzinach pracy Ośrodka klucz do szafy zamykany był w metalowym sejfie z dostępem numerycznym.

T+E. Od 22 marca 2021 r. na podstawie umowy najmu z 6 listopada 2020 r.¹⁹, po przeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne, WORD wykorzystuje od firmy zewnętrznej osiem aut dostosowanych do przeprowadzania egzaminu kat. B.

Przed wszczęciem postępowania w sprawie najmu samochodów, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono informację o przygotowaniach do wszczęcia postępowania w sprawie zamówienia publicznego oraz zawarto zapis „Zainteresowani przedstawiciele regionalnych organizacji zrzeszających ośrodki szkolenia kierowców lub przedstawiciele ogólnopolskich organizacji zrzeszających ośrodki szkolenia kierowców, wyrażający wolę udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z art. 53 ust. 5 ustawy o kierujących pojazdami są proszeni o złożenie pisemnych deklaracji do WORD we Włocławku do 15 stycznia 2020 r.”

(akta kontroli str. 75-87)

1.2. Spełnianie wymagań przez osoby przeprowadzające egzaminy oraz warunki ich zatrudnienia.

Na koniec lat 2018 – 2020 w Ośrodku zatrudnionych było 10 egzaminatorów, a według stanu na 30 września 2021 r. – dziewięciu. Wszyscy świadczyli swoje usługi na podstawie umów o pracę i posiadali zaświadczenie marszałka województwa o wpisie do ewidencji egzaminatorów. Jeden egzaminator w całym kontrolowanym okresie był zatrudniony na 0,2 etatu, z uwagi na fakt, że WORD był jego drugim miejscem pracy²⁰. Pozostali byli zatrudnieni na cały etat, z tym, że np. w 2021 r. w trzech przypadkach ten wymiar nie ulegał zmianie, a w pozostałych pięciu zmieniał się od 0,8 do 1²¹. Tożsama sytuacja występowała także w latach 2019 – 2020 r., gdzie część pracowników miała zmienny wymiar: odpowiednio pięć²² i cztery²³, a część stały: odpowiednio czterech²⁴ i pięciu²⁵.

(akta kontroli str. 11-14)

Dyrektor wyjaśnił, że według ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym²⁶ Ośrodek prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w niniejszej ustawie. Oznacza to, że zarówno wpływy jak i koszty są ściśle określone i wynikają z samodzielnie wykonywanych zadań WORD. Ośrodek nie otrzymuje dotacji, subwencji ani innych rodzajów wsparcia finansowego, a przychody osiąga jedynie z prowadzonej działalności. Decyzje o czasowym zmniejszaniu wymiaru czasu pracy egzaminatorów pierwszego stopnia były podejmowane w związku z trudną sytuacją ekonomiczną Ośrodka. Znaczący spadek liczby osób egzaminowanych spowodował zmniejszenie przychodów. Niż demograficzny oraz coraz mniej osób zainteresowanych zdobyciem uprawnień kierowcy zawodowego przy rosnących kosztach przeprowadzania egzaminów pogłębiają kryzys. Ponadto od kilku lat obserwujemy zmniejszone zainteresowanie zdawaniem egzaminów na prawo jazdy w miesiącach zimowo – wiosennych, a zwiększoną liczbę zdających w okresie letnio-jesiennym. Wobec powyższego

¹⁹ Zawartej na okres czterech lat. Przedmiotem umowy był najem samochodów osobowych w ilości od 7 do 10 sztuk przystosowanych do przeprowadzania egzaminów państwowych w zakresie prawa jazdy kat. B zgodnie z ustawą o kierujących pojazdami, rozporządzeniem z dnia 31 grudnia 2002r.; rozporządzeniem z dnia 28 czerwca 2019 r.

²⁰ Dyrektor WORD wyraził zgodę na dodatkowe zatrudnienie w jednostce systemu oświaty.

²¹ Egzaminatorzy D.M. i G.S. – od 1 stycznia do 31 maja 0,8 etatu, od 1 czerwca do 30 września pełen etat; egzaminator M.O. – od 1 stycznia do 31 lipca 0,8 etatu, od 1 sierpnia do 30 września pełen etat; egzaminator K.S. – w styczniu 0,8 etatu, od 1 lutego do 30 września pełen etat; egzaminator A.W. - w styczniu pełen etat, od 1 lutego do 31 maja 0,8; od 1 czerwca do 30 września pełen etat.

²² D.M., M.O., K.S., G.S., A.W.

²³ D.M., M.O., K.S., G.S.

²⁴ K.D., G.M., J.O., D.P.

²⁵ K.D., J.O., D.P., A.W., Ł.W.

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 450 ze zm.

WORD, obserwując zmienne zainteresowanie zdawaniem egzaminów oraz mając na uwadze prognozę dalszych spadków podejmował w latach 2019-2021 kroki mające na celu racjonalizację zatrudnienia. Spowodowało to konieczność zmian w zatrudnieniu, szczególnie w grupie egzaminatorów. Dyrektor WORD podjął decyzję, że nie będzie zmniejszać liczby zatrudnionych egzaminatorów, tylko czasowo ograniczy wymiar ich etatów, uzależniając wysokość etatów od zapotrzebowania czyli liczby klientów. W żaden sposób nie miało to negatywnego wpływu na przeprowadzanie egzaminów. Egzaminy odbywały się terminowo, punktualnie, a osoby zapisujące się na egzamin miały ustalany termin w możliwie najszybszym czasie.

(akta kontroli str. 145-151)

W latach 2018 – 2020 w trzech przypadkach²⁷ umowy zawarto na przeprowadzanie egzaminów w ramach kat. B i C, w pozostałych przypadkach, tylko B. W zawartych umowach o pracę zawierano klauzulę o następującej treści „W przypadku doraźnego przydzielenia pracownikowi zadań związanych z przeprowadzaniem egzaminów na prawo jazdy w zakresie kategorii uprawnień innych niż wynikających z umowy o pracę pracownikowi przysługuje, w każdym miesiącu, w którym wykonywał dodatkowe zadania, dodatek specjalny”.

(akta kontroli str. 11-14)

Dyrektor wyjaśnił, że we wszystkich umowach określono kat. B, za którą egzaminatorzy otrzymują dodatek zadaniowy (tylko egzaminator nadzorujący otrzymywał także dodatek za kat. C). W sytuacji, gdy egzaminator przeprowadza egzaminy na inne kat. niż B otrzymuje dodatek specjalny na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 11 października 2007 r. w sprawie warunków wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców²⁸ oraz wynikający z zawartej umowy o pracę. Taki przydział zadań podyktowany jest względami ekonomicznymi. Wynika to z faktu, że na kat. B prawa jazdy jest najwięcej chętnych i wszyscy egzaminatorzy posiadają taką kategorię uprawnień. Dyrektor WORD ustalając dodatki specjalne za zadania związane z przeprowadzaniem egzaminów na inne kategorie (A, C, D) bierze pod uwagę potrzeby Ośrodka i zainteresowanie klientów. W ten sposób na wynagrodzenia wydatkuje się mniej środków, niż gdyby zawarto umowy ze stałą grupą egzaminatorów, na kilka kategorii egzaminowania. W takiej sytuacji egzaminatorzy niezależnie od tego czy egzaminowaliby na inne kat. niż B, czy nie, musieliby otrzymać dodatki zadaniowe za wszystkie kategorie, na jakie posiadają uprawnienia.

Biorąc pod uwagę zainteresowanie są tworzone harmonogramy dla egzaminatorów posiadających inne kategorie uprawnień niż kat. B. Koordynator co roku w grudniu tworzy harmonogram na cały następny rok uzgadniając szczegóły z Dyrektorem WORD-u oraz egzaminatorami. Następnie na koniec każdego miesiąca przekazuje do działu księgowości pismo informacyjne z wykazem dodatków dla poszczególnych egzaminatorów, co stanowi podstawę naliczenia dodatku specjalnego razem z wynagrodzeniem.

WORD zatrudnia pięciu egzaminatorów, którzy posiadają wszystkie kategorie (A,B,C,D), jednego z trzema kategoriami uprawnień (A,B,C), dwóch posiadających po dwie kategorie (A,B) oraz jednego z jedną kategorią uprawnień (B). Przydział

²⁷ Umowy dotyczące G.M.; A.W.; K.S.

²⁸ Dz. U. Nr 197, poz. 1437.

zadań planowany jest w sposób niedyskryminujący egzaminatorów, z poszanowaniem przepisów prawa pracy, tak aby ilość dodatków specjalnych w ciągu roku była zrównoważona dla wszystkich z dodatkowymi kategoriami. Harmonogram przygotowywany jest według zasady, aby w miarę możliwości każdy egzaminator mógł regularnie przeprowadzać egzaminy w zakresie każdej kategorii na jaką ma uprawnienia.

(akta kontroli str. 145-151)

W Ośrodku nie funkcjonowała instytucja „mentora”. Dyrektor podał, że przyjmując do pracy egzaminatora w pierwszej kolejności wymaga zaświadczenia o dokonaniu wpisu do ewidencji egzaminatorów prowadzonej przez marszałka województwa. Jest to potwierdzeniem spełnienia wymagań zawartych w art. 58 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Następnie po przedłożeniu ważnego orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, Dyrektor podpisuje z egzaminatorem umowę o pracę i wydaje mu legitymację. Nowozatrudniony egzaminator przede wszystkim zostaje zapoznany przez informatyka z obsługą systemu teleinformatycznego w zakresie istotnym dla pracy egzaminatora. W początkowym okresie zatrudnienia, osoba nowoprzyjęta uczestniczy w charakterze obserwatora w egzaminach przeprowadzanych kolejno przez wszystkich egzaminatorów WORD, w zakresie kategorii prawa jazdy, na jakie posiada uprawnienia egzaminatora. Stwarza to możliwość zapoznania się z infrastrukturą techniczną Ośrodka, topografią miasta, możliwościami realizacji zadań egzaminacyjnych w pobliżu Ośrodka oraz z kanonem zachowań egzaminatorów wobec osób egzaminowanych.

(akta kontroli str. 116-128)

Wszyscy zatrudnieni egzaminatorzy przedkładali zaświadczenie o dokonaniu wpisu do ewidencji egzaminatorów, a także kopie ważnych orzeczeń lekarskich i orzeczeń psychologicznych – pod kątem braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku egzaminatora. Termin ważności legitymacji wydanych przez Dyrektora był tożsamy z datą ważności badań psychologicznych.

(akta kontroli str. 129-136)

W czterech²⁹ przypadkach egzaminatorzy zwracali się do Dyrektora Ośrodka o wyrażenie zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia, a Dyrektor takiej zgody udzielił. Dodatkowe zatrudnienie nie dotyczyło sytuacji, o której mowa w z art. 63 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami.

W jednym przypadku egzaminator zwrócił się z prośbą o udzielenie zgody na zasiadanie w Radzie Nadzorczej Włocławskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. we Włocławku i taką zgodę otrzymał, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

Wszyscy egzaminatorzy w kontrolowanym okresie składali oświadczenia majątkowe, również w momencie rozwiązania umowy o pracę.

W latach 2018 – 2021 (do 30 września) siedmiu egzaminatorów złożyło informacje, o których mowa w art. 63 ust. 6 ustawy o kierujących pojazdami. Informację składano pod rygorem odpowiedzialności karnej wynikającej z kk³⁰.

(akta kontroli str. 129-136)

W całym kontrolowanym okresie wszyscy zatrudnieni egzaminatorzy brali udział w trzydniowych warsztatach doskonalenia zawodowego zorganizowanych przez

²⁹ Egzaminatorzy K.S.; M.O.; G.S.; G.M.

³⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz.2345 ze zm.).

Dyrektora WORD według programu zatwierdzonego przez Marszałka Województwa Kujawsko Pomorskiego³¹. Każdy uczestnik warsztatów otrzymał zaświadczenie o szkoleniu, zawierające m.in. jego numer, datę warsztatów, imię i nazwisko oraz numer egzaminatora, kategorie uprawnień w zakresie których przeprowadzone były warsztaty doskonalące. Każdorazowo otrzymane zaświadczenia terminowo przedkładano Marszałkowi Województwa.

(akta kontroli str. 129-144, 153-155, 222, 277-278)

1.3. Prowadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z przeprowadzaniem egzaminów.

Dokumentacja egzaminacyjna - protokoły egzaminacyjne, plany egzaminów i listy osób zakwalifikowanych na egzamin, prowadzona była przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego Ośrodka. W celu wykorzystania tej funkcjonalności, egzaminator logował się do systemu za pomocą dedykowanej, osobistej karty elektronicznej. Wpisywanie danych dotyczących przeprowadzonych egzaminów było możliwe po poprawnym uwierzytelnieniu przy pomocy bezpiecznego podpisu elektronicznego³² – do lipca 2021 r. oraz przy pomocy e-dowodu – po lipcu 2021 r.

(akta kontroli str. 185-189, 193-202)

Protokoły egzaminacyjne były drukowane i trwale połączone w książki opisane numerami protokołów i zawierały na ostatniej stronie adnotację dyrektora, o liczbie stron i protokołów, z jego podpisem i pieczęcią³³. Książki nie były jednak zszyte, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

Plany egzaminów i listy osób zakwalifikowanych na egzamin przechowywano w szafie metalowej w pomieszczeniu sąsiadującym z pokojem przeznaczonym do zapisywania osób na egzamin państwowy i administrowania danymi w Wydziale Organizacji Egzaminów i Obsługi Klienta³⁴. Stwierdzono dokumenty za ostatni miesiąc i wcześniejsze.

W Ośrodku przechowywano protokoły egzaminacyjne za cały kontrolowany okres.

(akta kontroli str. 190)

Nagrania z przeprowadzonych egzaminów praktycznych przechowywano w szafie metalowej, zamykanej na klucz³⁵.

(akta kontroli str. 17-26, 116-128)

Informatyk Ośrodka podał, że w WORD stosowano trzy komplety dysków do każdego rejestratora, które były wymieniane rotacyjnie według określonego harmonogramu. Dla kat. „B” prawa jazdy dyski te oznaczone były kolejno numerami pojazdu (zaczynając od liczby „2” do liczby „9”) oraz literą alfabetu (zaczynając od litery „A” do litery „C”). Każdy dysk zawiera nagrania z 10-12 kolejnych dni wg rozpisanego wcześniej harmonogramu. Dane z dwóch dysków tworzą ustawowy okres przechowywania tj. 21 dni. Wymiana dysku i sprawdzenie poprawności nagrań było odnotowane w „Rejestrze kontroli poprawności nagrań z egzaminów oraz wymiany nośników SSD/HDD w rejestratorach” oraz w harmonogramie wymiany dysków.

³¹ Warsztaty odbywały się w następujących terminach: 1-3 października 2018 r.; 9-11 grudnia 2019 r.; 7-9 maja 2020 r.; 29-31 marca 2021 r.

³² Certyfikat wykupiony w Centrum Usług Zaufania „Sigillum”, w lipcu 2019 r. ważny dwa lata.

³³ Ustalono na podstawie badania siedmiu książek, łącznie 129 protokołach egzaminacyjnych.

³⁴ Dalej „WOEiOK”.

³⁵ Szerzej w obszarze I.

W przygotowanym rejestrze odnotowujemy kontrolę oraz wymianę nośnika HDD/SSD według nr rejestracyjnych danego pojazdu. W polu „Wymiana” zaznaczany jest dzień w którym został włożony nowy dysk z odpowiednią literą alfabetu (A, B, C) wynikającą z harmonogramu oraz podpis osoby, która tą czynność wykonywała. Po sprawdzeniu nagrań z wyjętego nośnika w polu „Kontrola” odnotowywana jest poprawność zapisu nagrań P- pozytywny lub N-błąd wraz z podpisem osoby, która tego sprawdzenia dokonywała.

W WORD są rejestrowane dodatkowo egzaminy na prawo jazdy kat. B+E, C, C+E. Rejestracja odbywa się tak samo jak przy kat. B czyli wewnątrz pojazdu, natomiast egzaminy motocyklowe A, A1, A2 i AM rejestrowane są z pojazdu jadącego za osobą egzaminowaną.

(akta kontroli str. 191)

W Ośrodku prowadzono rejestr skarg, który za okres kontrolowany zawierał łącznie sześć skarg: jedna z 2018 r.³⁶; cztery z 2019 r.³⁷ i jedna z 2021 r.³⁸ We wszystkich przypadkach pracownik Ośrodka przygotował komplet dokumentów, tj.: skargę, wyjaśnienia egzaminatora, wyjaśnienia egzaminatora nadzorującego, kserokopię arkusza przebiegu egzaminu, historię egzaminowania kandydata oraz nagranie z przebiegiem egzaminu. Dokumentacja została przesłana do Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego, który każdorazowo wydawał decyzję administracyjną.

(akta kontroli str. 152)

W latach 2018 – 2021 (do 20 września) w Ośrodku przeprowadzono łącznie 79 297 egzaminów³⁹, tj. 23 759 w 2018 r.; 21 379 w 2019 r.; 18 888 w 2020 r. i 15 271 do 30 września 2021 r.

W 2018 r. zdawalność w I kwartale wynosiła: 57,9% - egzamin teoretyczny i 43% - egzamin praktyczny. W kolejnych kwartałach odpowiednio: 58,7% i 42,8%; 57,8% i 43,2%; 55,9% i 41,4%.

W 2019 r. zdawalność w I kwartale wynosiła: 56,1% - egzamin teoretyczny i 44,2% - egzamin praktyczny. W kolejnych kwartałach odpowiednio: 56,9% i 46,7%; 58,6% i 45,7%; 55,9% i 42,4%.

W 2020 r. zdawalność w I kwartale wynosiła: 55,9% - egzamin teoretyczny i 44,5% - egzamin praktyczny. W kolejnych kwartałach odpowiednio: 62,1% i 45,7%; 58,7% i 43,9%; 59,4% i 41,5%.

W 2021 r. (do 30 września) zdawalność w I kwartale wynosiła: 57,7% - egzamin teoretyczny i 41,9% - egzamin praktyczny. W kolejnych kwartałach odpowiednio: 57% i 40,1%; 57,3% i 40,4%.

Zdawalność za pierwszym podejściem w 2018 r. wynosiła 67,8% egzamin teoretyczny i 49,6% praktyczny. W kolejnych latach odpowiednio: 67,1% i 52,3%; 70% i 50%; 68,9% i 46,3%.

(akta kontroli str. 223-241, 438-450) .

W całym kontrolowanym okresie Ośrodek informował, w odstępach kwartalnych, o uzyskanych przez osoby egzaminowane wynikach egzaminów:

³⁶ Skarga niezasadna.

³⁷ W trzech przypadkach skarga niezasadna, w jednym decyzją Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego unieważniono egzamin.

³⁸ Z 18 maja, rozpatrzona 29 czerwca - skarga niezasadna.

³⁹ Zarówno teoretycznych jak i praktycznych.

- w odniesieniu do instruktorów i podmiotów prowadzących szkolenie będących w ich ewidencji i rejestrze – właściwych starostów;
- w odniesieniu do egzaminatorów będących w jego ewidencji – marszałków województw.

(akta kontroli str. 242-246)

Dyrektor podał, że Ośrodek nie współpracował w badanym okresie ze starostwami przy sprawowaniu nadzoru nad procesem szkolenia, z uwagi na fakt że żaden starosta nie zwrócił się z prośbą o współpracę przy kontroli działalności OSK. W związku z powyższym, żaden pracownik WORD nie brał udziału w kontrolach OSK. WORD nie prowadzi analiz zdawalności egzaminów dla poszczególnych OSK. Poza ustawowymi wskaźnikami WORD we Włocławku nie przysyłał do starostw żadnych dodatkowych danych statystycznych dotyczących egzaminów.

(akta kontroli str. 156-184)

W latach 2018 – 2021 (I – III kw.) zdawalności egzaminów praktycznych przeprowadzanych przez poszczególnych egzaminatorów, wahała się od 38,2% do 48%. Zdawalność oddzielnie dla części egzaminu praktycznego na placu manewrowym i egzaminu w ruchu miejskim wahała się:

- od 20,6% do 28,7% - egzamin na placu manewrowym,
- od 27,1% do 35,6% - w ruchu miejskim.

(akta kontroli str. 247-276)

Dyrektor podał, że w zakresie prowadzenia analiz wyników egzaminów dotyczących poszczególnych egzaminatorów, koordynator co miesiąc sporządza statystykę zdawalności dla poszczególnych egzaminatorów i przekazuje ją do zweryfikowania przez Egzaminatora Nadzorującego. Egzaminatorzy WORD zapoznają się z takimi statystykami, co potwierdzają własnoręczny podpisem. Informacja ta jest zatwierdzana przez Dyrektora WORD we Włocławku. Egzaminator Nadzorujący analizuje statystyki zdawalności i przeprowadza bieżące rozmowy z egzaminatorami na temat uzyskiwanych wyników. Tematyka zdawalności jest też częścią corocznych warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów.

(akta kontroli str. 156-184)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2019 r. na wniosek egzaminatora udzielono mu zgody na zasiadanie w Radzie Nadzorczej Włocławskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. we Włocławku Stanowiło to naruszenie art. 63 ust. 5 ustawy o kierujących pojazdami w zw. z art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne⁴⁰, zgodnie z którym, niektóre osoby (w tym także egzaminator), w okresie zajmowania stanowisk lub pełnienia funkcji, nie mogą być m.in. członkami zarządów, rad nadzorczych spółek prawa handlowego.

(akta kontroli str. 129-136)

Dyrektor wyjaśnił, że prośba, o zgodę na ten rodzaj zatrudnienia, nie powinna być przedmiotem podania skierowanego do Dyrektora WORD, gdyż dotyczy zakazu ustawowego. Zakaz pełnienia przez egzaminatora określonych funkcji działa niezależnie od zgody wyrażonej przez Dyrektora WORD na podejmowanie przez egzaminatora dodatkowej pracy zarobkowej. Udzielenie zgody wynikało z braku

⁴⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 2399 ze zm., dalej „ustawa o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej”.

należytej staranności, aby sprawdzić czy ten rodzaj zatrudnienia nie jest objęty zakazem. W toku postępowania wyjaśniającego stwierdzono, że Egzaminator zakończył pracę w Radzie Nadzorczej WPK Sp. z o.o. we Włocławku z dniem 30 kwietnia 2020 r. Z uwagi na upływ czasu, który minął od dnia powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego, kara porządkowa nie mogła być zastosowana - art. 109 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁴¹. Dokonano także formalnego cofnięcia zgody na dodatkowe zatrudnienie. Dodatkowo została sporządzona opinia prawna zawierająca wykładnię przepisów art. 63 ust. 3 i 5 ustawy o kierujących pojazdami, która zostanie przedstawiona wszystkim egzaminatorom celem przypomnienia o obowiązku poszanowania przepisów prawa i przestrzegania zawartych w nich zakazów.

(akta kontroli str. 116-128)

2. W siedmiu przypadkach protokoły egzaminacyjne w postaci papierowej po upływie roku nie były zszyte w książkę, pomimo obowiązku wynikającego z § 35 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

(akta kontroli str. 190)

Dyrektor wyjaśnił, że protokoły egzaminacyjne w WORD we Włocławku archiwizowane są w wersji elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego SI WORD. Dodatkowo wydrukowane protokoły są po roku oprawiane w książkę przy użyciu okładek termo-bindowanych. Ten sposób oprawy zapewnia trwałe połączenie grupy protokołów. Jednak w celu stworzenia dodatkowego zabezpieczenia przez rozczłonkowaniem grupy protokołów zebranych w książkę i spełnienia literalnie wymogu zszycia, w WORD we Włocławku zobowiązuje się do dodatkowego przeszycia protokołów oprawionych w ubiegłych latach.

(akta kontroli str. 220-221)

OCENA CZĄSTKOWA

W Ośrodku zapewniono wymagane wyposażenie oraz warunki lokalowe do przeprowadzania egzaminów, zarówno w części teoretycznej jak i praktycznej. Pomieszczenia w budynku WORD, plac manewrowy oraz pojazdy egzaminacyjne spełniały wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie egzaminowania, ustawy o kierujących oraz rozporządzenia w sprawie warunków technicznych pojazdów. Pojazdy egzaminacyjne zostały wyposażone w cztery kamery rejestrujące przebieg egzaminu, podczas gdy zgodnie z § 7 rozporządzenia w sprawie egzaminowania, wymagana jest przynajmniej jedna. Zdaniem Izby takie rozwiązanie powoduje, że przebieg egzaminu staje się bardziej transparentny i w razie odwołania się osoby egzaminowanej, wynik procesu rozpatrywania skargi jest bardziej rzetelny i wiarygodny. Wszyscy egzaminatorzy byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, z uprawnieniem do egzaminowania w ramach posiadanych kompetencji. W Ośrodku egzekwowano składanie oświadczeń majątkowych. Sześciu egzaminatorów podejmowało prace poza Ośrodkiem, uzyskują każdorazowo zgodę dyrektora. Jednak w jednym przypadku zgoda taka nie mogła być udzielona z uwagi na ustawowy zakaz takiej działalności. W WORD zapewniono warunki do prawidłowego prowadzenia i przechowywania dokumentacji egzaminacyjnej, jednak kontrola wykazała, że protokoły egzaminacyjne nie były zszyte w książkę.

⁴¹Dz. U. z 2020 r. poz. 1320

2. Przeprowadzanie egzaminów państwowych dla kandydatów na kierowców oraz prowadzenie kursów i warsztatów dla kandydatów na instruktorów, wykładowców i egzaminatorów oraz osób posiadających te uprawnienia

2.1. Przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na kierowców.

W wyniku szczegółowego badania 24 egzaminów⁴² na prawo jazdy kat. B, w tym 12 praktycznych i 12 teoretycznych, stwierdzono, że:

- a) sporządzono plany egzaminów wymagane § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzeń w sprawie egzaminowania⁴³;
- b) sporządzono imienne list osób zakwalifikowanych na egzamin państwowy⁴⁴;
- c) plany egzaminów oraz listy sporządzono z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego;
- d) wydrukowane plany egzaminów zatwierdził Dyrektor, a w przypadku jego nieobecności upoważniony do tego Kierownik Wydziału Organizacji Egzaminów i Obsługi Klienta WORD⁴⁵;
- e) plany egzaminów oraz listy sporządzono zgodnie ze wzorami stanowiącymi załączniki do rozporządzeń w sprawie egzaminowania⁴⁶ i zawierały wymagane dane;
- f) godziny egzaminów na listach osób egzaminowanych odpowiadały przewidzianym w planach egzaminów;
- g) do przeprowadzenia egzaminów wylosowano egzaminatorów spośród wymienionych w planach egzaminów;
- h) listy zostały podpisane przez egzaminatorów wylosowanych do ich przeprowadzenia wraz z podaniem ich numerów uprawnień zgodnie z § 34 rozporządzeń w sprawie egzaminowania;
- i) w listach podano wynik egzaminów zgodnie z § 30 rozporządzeń w sprawie egzaminowania;
- j) przeprowadzenie części praktycznej egzaminu dokumentowano przy użyciu arkusza przebiegu części praktycznej egzaminu państwowego sporządzonego według wzoru określonego w załączniku nr 5 do rozporządzeń w sprawie egzaminowania;
- k) wyniki objętych badaniem osób egzaminowanych wykazano w protokołach egzaminacyjnych wraz z podaniem numeru uprawnień egzaminatorów przeprowadzających egzamin. Dane dotyczące wyników egzaminów i egzaminatorów były zgodne z danymi wynikającymi z list osób zakwalifikowanych na egzamin;
- l) protokoły egzaminacyjne zostały podpisane przez Dyrektora następnego dnia roboczego po przeprowadzeniu egzaminu.

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki bieżących zmian w rozdziale osób zakwalifikowanych na egzamin państwowy pomiędzy egzaminatorów. W dziewięciu wytypowanych do badania planach przewidziano przeprowadzenie egzaminu

⁴² Badaniem objęto dokumentację trzech zdających podczas każdego z tych egzaminów.

⁴³ Użycie w niniejszym wystąpieniu wyrażenia „rozporządzeń w sprawie egzaminowania”, w którym słowo „rozporządzenia” występuje w liczbie mnogiej, oznacza, że zapis odnosi się zarówno do rozporządzenia w sprawie egzaminowania jak i rozparzenia w sprawie egzaminowania z 2016

⁴⁴ Dalej: „listy”.

⁴⁵ Dalej: „WOEiOK”.

⁴⁶ Użycie w niniejszym wystąpieniu wyrażenia „rozporządzeń w sprawie egzaminowania”, w którym słowo „rozporządzenia” występuje w liczbie mnogiej, oznacza, że zapis odnosi się zarówno do rozporządzenia w sprawie egzaminowania jak i rozparzenia w sprawie egzaminowania z 2016

praktycznego na kat. B zorganizowanego wyłącznie dla jednego zdającego. Zaplanowano na nie od czterech do dziewięciu egzaminatorów spośród, których wylosowano egzaminatorów przeprowadzających egzamin. W badanej próbie jeden ze zdających przystąpił do egzaminu dwa razy tego samego dnia, co wiązało się z uzyskaniem przez niego na pierwszym egzaminie wyniku negatywnego z części praktycznej. Przed przystąpieniem zdającego do ponownego egzaminu Ośrodek sporządził korektę planu egzaminu oraz nową listę osób zakwalifikowanych na egzamin. Uwzględniano w nich ponownie przystępującego do egzaminu, w wyniku czego spełniono wymogi przeprowadzenia egzaminu wynikające z § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Na egzamin w pierwotnym planie egzaminu przewidziano siedmiu zdających i 10 egzaminatorów. W wyniku zmian liczbę osób egzaminowanych zwiększono do ośmiu, co nie miało wpływu na prawidłowość doboru egzaminatorów do osób egzaminowanych oraz przekroczenie przez nich dopuszczalnej liczby przeprowadzonych egzaminów w ciągu doby i czasu egzaminowania.

(akta kontroli str. 279-334, 339, 345, 346, 361, 369, 371)

W Ośrodku do przeprowadzania egzaminów wykorzystywano system teleinformatyczny, na który składały się: system informatyczny „SIWORD” i infrastruktura techniczna tj.: komputery i serwer, sieć WAN. Do przeprowadzenia części teoretycznej egzaminu wykorzystywano moduły aplikacyjne: „Nadzór” (stacja zarządzana przez egzaminatora) i „Egzamin” (pozwalała na odbycie egzaminu przez zdających z wykorzystaniem komputerowego urządzenia egzaminacyjnego). Pytania na egzamin były losowane z bazy przekazywanej i zarządzanej przez Państwową Wytwórnę Papierów Wartościowych.

W „SIWORD”:

- a) prowadzono ewidencję osób zdających, która zawierała informacje o kandydatach obejmujące imię i nazwisko, PESEL, datę urodzenia, adres zamieszkania, opłaty, ograniczenia wynikające z orzeczeń lekarskich;
- b) znajdowała się ewidencja ośrodków szkolenia kierowców.

System pozwalał na:

- a) analizowanie wyników egzaminów z podaniem: liczby osób, które zdały egzamin lub nie zdały egzaminu; procentu zdających oraz generowania zestawień, w tym dotyczących: zdawalności u egzaminatorów, liczby zdających z podziałem na rodzaj egzaminu (praktyczny, teoretyczny), wynik (pozytywny, negatywny), egzaminatora, zdawalności w WORD;
- b) generowanie dla starostw powiatowych kwartalnych zestawień zdawalności w kontekście ośrodka szkolenia kierowców (OSK), instruktora albo wykładowcy;
- c) podanie informacji skutkujących wyłączeniem egzaminatora z przeprowadzania egzaminu, w przypadku osób wskazanych w art. 57 ustawy o kierujących pojazdami.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły awarie systemu teleinformatycznego skutkujące brakiem możliwości losowego wyboru egzaminatorów bądź przeprowadzania egzaminów praktycznych albo teoretycznych.

(akta kontroli str. 335, 338, 362, 363)

W 2020 r. i 2021 r. (do 30 września) odpowiednio sześć i trzy razy zwiększono do dziesięciu liczbę części praktycznych egzaminów państwowych przydzielonych egzaminatorowi w ciągu doby. Zwiększenie dotyczyło pracy od jednego do czterech egzaminatorów w poszczególnym dniu. Wynikało to z przyczyn określonych w § 13 ust. 5 rozporządzenia w sprawie egzaminowania, tj.:

- w ośmiu przypadkach z powodu nieplanowanej nieobecności egzaminatora, dla którego była zaplanowana praca;

– w jednym przypadku z powodu nieobecność osoby zapisanej na egzamin. Informacje o przydzieleniu większej liczby egzaminów podpisane przez Dyrektora, załączano do protokołów egzaminacyjnych, a ich kopie przesyłano w ciągu dwóch dni roboczych Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego, zgodnie z § 13 ust. 6 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

W WORD jeden egzaminator przeprowadzał egzaminy w zakresie części praktycznej egzaminu dłużej niż przez osiem godzin na dobę. Wydłużenie wyniosło 10 minut, o czas niezbędny do zakończenia egzaminu rozpoczętego przed zakończeniem osiemu godzin pracy egzaminatora zgodnie z § 13 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

(akta kontroli str. 335, 338, 339, 345-352, 364, 365 369-422)

W wyniku szczegółowego badania pięciu egzaminów praktycznych przeprowadzonych w 2020 r. i 2021 r. (do 30 września) stwierdzono, że:

- egzaminy zaplanowano w sposób pozwalający na ich rozpoczęcie o zaplanowanej godzinie;
- egzaminy rozpoczęły się o planowanych godzinach, a ewentualne opóźnienie nie wynosiło więcej niż 15 minut zgodnie z § 13 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

Egzaminy teoretyczne, które zaplanowano w dniach wytypowanych do badania rozpoczęto o planowanych godzinach, a ewentualne opóźnienie nie wynosiło więcej niż 15 minut zgodnie z § 13 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

Do przeprowadzania egzaminów wytypowano, a następnie wylosowano egzaminatorów posiadających stosowane uprawnienia, zgodnie z którymi mogli przeprowadzać egzaminy na kategorii prawa jazdy objęte egzaminami.

(akta kontroli str. 11-14, 365-368, 423-437)

Odnosnie wpływu na pracę Ośrodka zmian wprowadzonych rozporządzeniem w sprawie egzaminowania z dniem 1 stycznia 2020 r. Dyrektor wyjaśnił m.in., że zmniejszyła się liczba egzaminów przeprowadzanych przez egzaminatorów WORD, co wpłynęło na zmniejszenie przychodów. Wydłużeniu uległ czas oczekiwania na egzamin. Egzaminator kończący egzamin na placu manewrowym zmuszony był do czekania na następną zaplanowaną grupę osób. Wcześniejsza praktyka WORD we Włocławku nie odbiegała jednak znacząco od obecnej a średnia dzienna liczba osób egzaminowanych przypadająca na jednego egzaminatora nie przekraczała 10. Wynagrodzenie egzaminatorów nie zostało obniżone przez zmniejszenie liczby przeprowadzanych egzaminów. Żaden egzaminator nie odszedł z pracy z przyczyn ekonomicznych. Nie był w stanie określić czy zmiany miały wpływ na zwiększenie zagrożenia korupcyjnego, ponieważ nie posiadał wiedzy na temat korupcji w WORD. Środki na rzecz BRD przekazywano w zależności od możliwości finansowych. Zmniejszenie przychodów spowodowało zatem mniejsze nakłady na BRD.

W latach 2018-2021 (do 30 września):

- a) przychody WORD wyniosły odpowiednio 2 819,2 tys. zł, 2 598 tys. zł, 2 283,7 tys. zł i 1 911,3 tys. zł. W tym przychody z działalności gospodarczej⁴⁷ wyniosły odpowiednio 107 tys. zł, 99,9 tys. zł, 92,3 tys. zł, 81,7 tys. zł;
- b) koszty WORD wyniosły odpowiednio 3 072,3 tys. zł, 2 596,4 tys. zł, 2 544 tys. zł, 2 078,3 tys. zł. W tym koszty poniesione na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego wyniosły: 76,1 tys. zł; 40,2 tys. zł, 23,3 tys. zł i 22,8 tys. zł;

⁴⁷ Przychody z działalności gospodarczej osiągnięto z tytułu: najmu placu manewrowego, sprzedaży wydawnictw związanych z nauką jazdy, wynajem pomieszczeń i ogrodzenia na banery reklamowe.

c) liczba egzaminów wyniosła:

- zdający po raz pierwszy – odpowiednio 10817, 10068, 8941, 7163 zdających,
- wszystkie egzaminy⁴⁸ – odpowiednio 23759, 21379, 18888, 15271 zdających.

(akta kontroli str. 335-336, 339-340, 438-459)

Analiza pięciu egzaminów w zakresie uprawnień prawa jazdy kat. B wykazała, że ich przebieg zarejestrowano za pomocą urządzenia technicznego służącego do zapisu obrazu i dźwięku zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Zapisy egzaminów utwalono w sposób umożliwiający prawidłowe odtworzenie obrazu i dźwięku. Egzaminatorzy przed rozpoczęciem egzaminu podali swoje imię i nazwisko zgodnie z § 26 pkt 4 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

Odnosnie sprawdzenia po przeprowadzeniu części praktycznej egzaminów sprawność urządzeń technicznych Dyrektor wyjaśnił m.in., że pracownicy obsługi placu manewrowego podczas wyprowadzania samochodów przed egzaminami oraz egzaminatorzy podczas egzaminów kontrolują działanie systemu rejestracji przebiegu egzaminów. Poprawność nagrań była sprawdzana przez informatyków zawsze po wymianie dysków czyli co około 14 dni. Fakt ten odnotowywano w „Rejestrze kontroli poprawności nagrań z egzaminów oraz wymiany nośników w rejestratorach”. W przypadku pojazdów OSK wykorzystywanych do prowadzenia egzaminów sprawdzenia dokonywano przed i po każdym zakończonym egzaminie.

W okresie objętym kontrolą dwukrotnie wystąpiła awaria urządzeń rejestrujących przebieg egzaminu w zakresie uprawnień prawa jazdy kat. B:

- 31 lipca 2020 r. podczas egzaminu prowadzonego przy użyciu pojazdu OSK egzaminator, w trakcie egzaminu prowadzonego w ruchu drogowym stwierdził, że rejestrator przestał nagrywać. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że nagranie obejmowało całość egzaminu na placu manewrowym i mały fragment egzaminu w ruchu drogowym. Egzamin w ruchu drogowym został dokończony pojazdem egzaminacyjnym WORD wyposażonym w sprawę urządzenie rejestrujące;
- 22 września 2020 r. uszkodzeniu uległ dysk rejestratora w pojeździe WORD. Utracono nagrania sześciu egzaminów, które odbyły się od godz. 7:28 do 13:45. Dyrektor poinformowano Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego o braku nagrań z egzaminów praktycznych zgodnie z § 7 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Dyrektor wskazał w piśmie, że nie zachodzą przesłanki unieważnienia egzaminu na podstawie art. 72 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Egzaminy nie zostały unieważnione.

Odnosnie zawarcia umów serwisowych zapewniających weryfikację stanu technicznego oraz utrzymanie w sprawności urządzeń rejestrujących Dyrektor wyjaśnił m.in., że liczba przypadków niesprawności systemu rejestracji egzaminów świadczy o prawidłowej ich kontroli, a zawieranie dodatkowej umowy na serwis urządzeń nie byłoby uzasadnione. Wskazał, że w latach 2018 - 2021 (do października) odnotowano dwa przypadki niesprawności urządzeń rejestrujących. Bieżący nadzór nad urządzeniami służącymi do rejestracji przebiegu egzaminów państwowych sprawowali upoważnieni pracownicy WORD, którzy odpowiadali za ich sprawność. Na podstawie umowy z dnia 17 marca 2021 r. zamontowano w nowych pojazdach egzaminacyjnych WORD system rejestracji obrazu i dźwięku. W ramach gwarancji przez okres czterech lat poszczególne elementy wchodzące w skład systemu rejestracji w przypadku uszkodzenia będą wymieniane na nowe

(akta kontroli str. 336, 341, 354-357, 460, 461, 463, 467, 468)

⁴⁸ Łącznie zdający po raz pierwszy i zdający po raz kolejny.

Egzaminator nadzorujący wyjaśnił m.in., że w Tabeli nr 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia określono zadania egzaminacyjne do wykonania na egzaminie państwowym dla poszczególnych kategorii prawa jazdy. Tabela nie wymienia zadania jak jazda drogami szybkiego ruchu oraz zadania jazdy w zakręcie. Zawarto w niej zadania nakazujące jazdę odcinkami dróg, na których występują podwyższenia i obniżenia prędkości, różne ilości pasów ruchu, wzniesienia i spadki jak również odcinki proste i łuki (pozycja 2, 3 i 4 Tabeli nr 7). Wykonywanie zadania, hamowania awaryjnego podczas egzaminów państwowych na prawo jazdy przewidziano w poz. 24⁴⁹ tej tabeli. Określono tam obowiązkowość, miejsce oraz warunki do wykonania tego zadania. Wymienione zadania egzaminacyjne wykonywano podczas egzaminów, jeżeli zostały wskazane w rozporządzeniu jako obowiązkowe dla danej kategorii prawa jazdy. Wskazał, że zadania hamowania w zakręcie z włączonymi, a następnie wyłączonymi systemami ABS/ESP, nie zostało ujęte w Tabeli nr 7 dla żadnej kategorii prawa jazdy i nie były wykonywane podczas egzaminów. Wyjaśnił również, że w ramach sprawowanego nadzoru nie stwierdził dokonania przez egzaminatorów WORD nieprawidłowej oceny przeprowadzanych egzaminów.

(akta kontroli str. 473, 475, 476)

Na podstawie analizy zapisów z przebiegu części praktycznej trzech egzaminów na prawo jazdy kat. A, AM i B przeprowadzanych w ruchu drogowym na terenie Miasta Włocławek stwierdzono, że w ruchu drogowym wykonano zadania⁵⁰ wymienione w „Arkuszu przebiegu części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy” stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia w sprawie egzaminowania, za wyjątkiem zadania dotyczącego „przejazdu przez skrzyżowania dwupoziomowe” oraz „przejazdu przez tunel”⁵¹. W trakcie egzaminu na kategorię prawo jazdy AM oraz A wykonano również hamowanie awaryjne.

(akta kontroli str. 478, 479)

Zgodnie z Regulaminem Pracy WORD⁵² w Ośrodku obowiązywał czas pracy w godz. 7.30-15.30, a dla egzaminatorów według odrębnego harmonogramu czasu pracy. W harmonogramach egzaminatorów i kontrolerowi nadzorującemu ustalono czas pracy w godz. 7.30-15.30, za wyjątkiem jednego egzaminatora, któremu ustalano czas pracy po godz. 15.30 - od 30 minut do 3,5 godziny⁵³.

Dyrektor wyjaśnił m.in., że temu egzaminatorowi planowano pracę w tych godzinach, w których był on dyspozycyjny. WORD nie był jego głównym miejscem pracy i stąd nastąpiło planowanie egzaminów w także godzinach popołudniowych tj. po 15:30. Wynikało ono również z zapotrzebowania na zdawanie egzaminów

⁴⁹ Hamowanie wykonywane w sytuacjach awaryjnych – obowiązkowo w zakresie prawa jazdy kat. AM, A1, A2 i A, w przypadku pozostałych kategorii nieobowiązkowe.

⁵⁰ Wykonano zadania: włączanie się do ruchu; jazda drogami dwukierunkowymi jednojezdniowymi; przejazd przez przejścia dla pieszych; przejazd przez skrzyżowania oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu; zmiana kierunku jazdy w prawo; zmiana kierunku jazdy w lewo; hamowanie do zatrzymania we wskazanym miejscu; przejazd przez skrzyżowania z sygnalizacją świetlną; zawracanie; parkowanie prostopadle (wjazd przodem - wyjazd tyłem); omijanie; wymijanie; przejazd obok przystanku tramwajowego i autobusowego; przejazd przez skrzyżowania, na których ruch odbywa się wokół wyspy; wyprzedzanie; jazda drogami jednokierunkowymi; przejazd przez skrzyżowania równorzędne; jazda drogami dwukierunkowymi dwujezdniowymi; zmiana pasa ruchu; zawracanie na skrzyżowaniu; przejazd przez torowisko tramwajowe i kolejowe.

⁵¹ Zgodnie z informacjami dodatkowymi do wiersza 9 i 14 Tabeli nr 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie egzaminowania zadania te należało wykonać jeżeli skrzyżowanie dwupoziomowe i tunel były dostępne. Na terenie Miasta Włocławek nie występują takie obiekty.

⁵² Zarządzenie Nr 1/07 Dyrektora WORD z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego we Włocławku, z późniejszymi zmianami – utracił moc 5 października 2021 r., dalej: „Regulamin Pracy WORD”.

⁵³ Wystąpiło to w: 2018 r. odnośnie 65 dni pracy ze 101 przepracowanych; w 2019 r. odnośnie 80 dni pracy ze 103 przepracowanych; w 2020 r. odnośnie 70 dni pracy ze 145 przepracowanych; w 2021 r. (do 30 września) odnośnie 22 dni pracy ze 103 przepracowanych, z tym że ostatni dzień pracy po 15:30 miał miejsce w marcu (jeden dzień w tym miesiącu).

w Ośrodku w tych godzinach i było wyjściem naprzeciw osobom, które nie miały możliwości zdawania we wcześniejszych godzinach. Egzaminator nie był pozbawiony nadzoru i wsparcia technicznego. Nadzór w tym czasie pełnił osobiście Dyrektor WORD mający nienormowany czas pracy. Ponadto ten egzaminator był kontrolowany przez egzaminatora nadzorującego (zgodnie z planami kontroli)⁵⁴. Kontrole zawsze odbywały się w godzinach pracy egzaminatora nadzorującego, co umożliwiało wypełnienie § 16 ust 2 i 3 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Wsparcie techniczne było zapewnione przez pracowników ds. obsługi placu manewrowego, którzy pracują na dwie zmiany (od 6.00 do 20.00). Wiązało się to między innymi z możliwością wymiany pojazdu egzaminacyjnego w przypadku wystąpienia niespodziewanej awarii.

(akta kontroli str. 463, 466, 468, 469, 480-488, 495, 496)

W Ośrodku obowiązywał wprowadzony zarządzeniem⁵⁵ Dyrektora „Regulamin Wewnętrzny”, w którym ustalono zasady sprawowania nadzoru nad egzaminami państwowymi na prawo jazdy. Przewidziano w nim m.in.:

- a) sporządzanie planów kontroli wewnętrznej przez Kierownika WOEiOK i przekazywanie ich Dyrektorowi WORD najpóźniej do 15 stycznia każdego roku;
- b) kontrolę sposobu prowadzenia egzaminu praktycznego metodą jawną (hospitacja);
- c) kontrolę sposobu prowadzenia egzaminu praktycznego metodą tajną (przeгляд zapisu przebiegu egzaminu utrwalonego na nośniku informatycznym);
- d) kontrolę sposobu prowadzenia egzaminu teoretycznego metodą jawną (hospitacja);
- e) sposób dokumentowania przeprowadzonych kontroli – do Regulaminu Wewnętrznego załączono wzory protokołu – sprawozdania z poszczególnych typów kontroli.

Kierownicy WOEiOK przedłożyli Dyrektorowi w wymaganym terminie plany kontroli za poszczególne lata objęte kontrolą. Przewidziano w nich objęcie w każdym kwartale wszystkich egzaminatorów kontrolą w zakresie prowadzenia egzaminów praktycznych, metodą jawną oraz tajną tj. w kwartale dwie kontrole jednego egzaminatora. W IV kwartale każdego roku zaplanowano objęcie wszystkich egzaminatorów kontrolą sposobu prowadzenia egzaminu teoretycznego metodą jawną. Egzaminatorzy nadzorujący zrealizowali zaplanowane kontrole, z wyjątkiem kontroli jednego z egzaminatorów przewidzianego w planie i zatrudnionego do 31 marca 2020 r. Przeprowadzono kontrole dwóch zatrudnionych w 2020 r.

Egzaminatorzy nadzorujący z każdej kontroli sporządzili protokoły zgodne ze wzorami stanowiącymi załączniki do Regulaminu Wewnętrznego. W protokołach zawarto oceny z przeprowadzonych kontroli. Z większości kontroli wystawiono oceny bardzo dobre, za wyjątkiem ocen z kontroli:

- przeprowadzonej metodą tajną: w III kwartale 2018 r. – jedna ocena dobra, w III kwartale 2020 r. – jedna ocena dostateczna, w III kwartale 2021 – jedna ocena dobra;
- przeprowadzonej metodą jawną: w III kwartale 2020 r. – jedna ocena dostateczna.

W protokołach egzaminatorzy nadzorujący potwierdzili przeprowadzenie egzaminów zgodnie z przepisami. Protokoły zostały podpisane przez kontrolowanego i kontrolującego.

⁵⁴ W 2018 roku: 12 grudnia, 27 lipca, 21 czerwca, 14 marca, w 2019 roku: 8 listopada, 27 września, 24 czerwca i 16 marca, w 2020 roku: 6 listopada, 21 sierpnia, 1 czerwca i 18 stycznia, natomiast w 2021 roku: 3 września, 10 czerwca i 22 stycznia.

⁵⁵ Zarządzenie nr 4/2016 Dyrektora WORD z 15 lutego 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Wewnętrznego stosowanego podczas sprawowania nadzoru nad egzaminami państwowymi na prawo jazdy realizowanymi w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego we Włocławku, dalej: „Regulamin Wewnętrzny”.

(akta kontroli str. 11-14, 488-491, 497-523)

W okresie objętym kontrolą funkcję kontrolera nadzorującego pełniły trzy osoby. Pełniący funkcję egzaminatora nadzorującego od 27 lipca 2007 r. do 23 października 2019 r. posiadał uprawnienia do przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii kat. A, B, C i D, był zatrudniony w WORD jako egzaminator od 1 lipca 2004 r. i spełniał wymagania określone w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie egzaminowania z 2016 r.

Pełniący funkcję egzaminatora nadzorującego:

- w okresie od 1 listopada 2019 r. do 31 stycznia 2021 r. posiadał uprawnienia do przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii kat. A, B, C i D, był zatrudniony w WORD jako egzaminator od 19 września 2007 r.;
 - od 1 lutego 2021 r. posiadał uprawnienia do przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii kat. A, B, C i D, był zatrudniony w WORD jako egzaminator od 25 czerwca 2007 r.
- spełniały wymagania określone w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

(akta kontroli str. 491-492, 532-536)

Osoby, które nie zdały egzaminu złożyły sześć skarg⁵⁶. Na podstawie skarg unieważniono jeden egzamin z 2019 r. Egzaminatorzy nadzorujący, zgodnie z art. 68 ust. 3 ustawy o kierujących pojazdami wydali opinie odnośnie każdej skargi. Zawarli w nich oceny dotyczące zasadności zarzutów zawartych w skardze oraz przeprowadzenia egzaminu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Egzaminatorzy nadzorujący formułowali swoje opinie na podstawie skarg, wyjaśnień egzaminatorów i nagrań z przebiegu egzaminu. W pięciu opiniach wskazali na niezasadność skarg. W jednej egzaminator nadzorujący wskazał na fakty budzące wątpliwości co do decyzji egzaminatora o negatywnym wyniku egzaminu. Ten egzamin został unieważniony. Żadna ze skarg nie została wycofana ani nie dotyczyła egzaminu teoretycznego. Z sześciu złożonych skarg, na dwóch egzaminatorów złożono po dwie skargi i na dwóch po jednej.

Spośród osób, które wniosły skargi na egzamin:

- trzy przystąpiły do egzaminu ponownie jeden raz i uzyskały wynik pozytywny;
- jedna zdawała ponownie dwa razy – za drugim razem wynik pozytywny;
- jedna zdawała ponownie jeden raz, nie uzyskała wyniku pozytywnego, w systemie teleinformatycznym WORD brak informacji o zapisie na kolejny egzamin;
- jedna zdawała ponownie dwa razy, nie uzyskała wyniku pozytywnego z egzaminu, w systemie teleinformatycznym WORD brak informacji o zapisie na kolejny egzamin.

W latach 2018-2021 (do 30 września) egzaminowani złożyli 37 wniosków o obejrzenie nagrań z przebiegu egzaminu⁵⁷. Składano je na formularzach udostępnianych przez WORD. We wszystkich wnioskach egzaminatorzy nadzorujący zamieszczali opinie w rubryce „Uwagi po przeglądzie zapisu egzaminu”. Zgodnie z ich opiniami egzaminy zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, za wyjątkiem jednej sprawy, w której egzaminator nadzorujący, wpisał m.in., że w jego ocenie dokonano niewłaściwej oceny spowodowania przez zdającego utrudnień w ruchu drogowym (wnioskujący złożył skargę, w wyniku której unieważniono wynik egzaminu).

⁵⁶ W 2018 r. jedną skargę, w 2019 r. cztery skargi, w 2020 r. nie wniesiono skarg, a do 30 września 2021 r. jedną skargę.

⁵⁷ W 2018 r. - 15 wniosków; w 2019 r. - 12 wniosków; w 2020 r. - osiem wniosków, w 2021 r. (do 30 września) - dwa wnioski

We wniosku przewidziano możliwość złożenia przez wnioskodawcę po dokonaniu przeglądu zapisu egzaminu oświadczenia czy zgadza się albo nie z uzyskanym na egzaminie wynikiem. Wnioskodawcy w 21 sprawach zgodzili się z uzyskanym wynikiem; w ośmiu oświadczyli, że nie zgadzają się i ośmiu nie złożyli oświadczenia.

Spośród składających wnioski o obejrzenie nagrania trzech złożyło następnie skargi. Na podstawie jednej z tych skarg unieważniono egzamin.

(akta kontroli str. 88, 89, 492-494, 524-531)

Odnosnie występowania korupcji i innych naruszeń prawa w związku z egzaminami na prawo jazdy oraz dawania przez egzaminatorów rękojmi należytego wykonywania obowiązków Dyrektor wyjaśnił m.in., że:

- nie miał wiedzy na temat proponowania egzaminatorowi przyjęcia korzyści materialnej w badanym okresie;
- w dniu 17 listopada 2018 r. egzaminator WORD zgłosił Komendzie Miejskiej Policji we Włocławku podejrzenie, że osoba egzaminowana znajduje się w stanie nietrzeźwości;
- w badanym okresie, wobec egzaminatorów nie toczyło się i nie toczy żadne postępowanie o korupcję;
- według ustawy o kierujących pojazdami marszałek województwa w drodze decyzji administracyjnej wpisuje do ewidencji egzaminatorów osobę, która spełnia wymagania wymienione w ustawie. Jednym z tych wymagań jest rękojmia należytego wykonania obowiązków. Marszałek województwa dokonuje także okresowej weryfikacji spełnienia wymagań. WORD jako pracodawca dokonuje oceny pracy świadczonej przez egzaminatorów. Każdy egzaminator zatrudniony w WORD był kontrolowany w ramach nadzoru. Ponadto egzaminatorzy poddawani byli kontroli pośredniej gdy osoba egzaminowana złożyła skargę lub podanie o obejrzenie nagrania z przeprowadzonego egzaminu.

(akta kontroli str. 336, 341, 342, 359, 360)

Egzaminatorzy nadzorujący przeprowadzali egzaminy państwowe zgodnie z posiadanymi uprawnieniami. W ich zakresach obowiązków i uprawnień przewidziano obowiązek przeprowadzania egzaminów państwowych kandydatów na kierowców i kierowców.

Egzaminator nadzorujący pełniący tę funkcję do 23 października 2019 r. przeprowadził w tym okresie 3218 egzaminów teoretycznych (średnio 56,9% z wynikiem pozytywnym) i 1325 praktycznych (średnio 54% z wynikiem pozytywnym). Wyniki pozytywne z egzaminów przeprowadzonych w tym okresie przez wszystkich egzaminatorów ośrodka uzyskiwało średnio 57,4% zdających egzamin teoretyczny i 43,7% zdających egzamin praktyczny.

Egzaminator nadzorujący pełniący tę funkcję od 1 listopada 2019 r. do 1 stycznia 2021 r. przeprowadził w tym okresie 2787 egzaminów teoretycznych (średnio 59,73% z wynikiem pozytywnym) i 1395 praktycznych (średnio 43,9% z wynikiem pozytywnym). Wyniki pozytywne z egzaminów przeprowadzonych w tym okresie przez wszystkich egzaminatorów ośrodka uzyskiwało średnio 56,9% zdających egzamin teoretyczny i 44% zdających egzamin praktyczny.

Egzaminator nadzorujący pełniący tę funkcję od 1 lutego 2021 r. przeprowadził w okresie od 1 lutego do 30 września 2020 r. 946 egzaminów teoretycznych (56,7% z wynikiem pozytywnym) i 327 praktycznych (41,2% z wynikiem pozytywnym). Wyniki pozytywne z egzaminów przeprowadzonych w tym okresie przez wszystkich

egzaminatorów ośrodka uzyskiwało 57,3% zdających egzamin teoretyczny i 40,7% zdających egzamin praktyczny.

Dyrektor WORD wyjaśnił m.in., że egzaminatorzy nadzorujący pełniący jednocześnie funkcję Kierownika WOEiOK byli zatrudniani na umowę o pracę jako egzaminatorzy. Wykonywane przez nich czynności poza egzaminacyjne wynikały z zakresu obowiązków i otrzymywali za to dodatek funkcyjny. WORD był jednym z najmniejszych ośrodków egzaminacyjnych w kraju (w badanym okresie było od 7,4 do 9,2 etatów egzaminatorskich włącznie z etatem egzaminatora nadzorującego), w związku z czym egzaminator nadzorujący oprócz sprawowania nadzoru był również angażowany do wspomagania procesu przeprowadzania egzaminów, jednak w taki sposób, aby nie miało to negatywnego wpływu na proces kontrolny nad przeprowadzanymi egzaminami.

Wykorzystywany przez WORD system teleinformatyczny nie posiadał funkcjonalności pozwalającej na przypisanie konkretnego egzaminatora do konkretnego egzaminowanego z pominięciem procedury losowania. Żaden egzaminatorów, zatrudnionych przez cały rok, nie przeprowadzał wyłącznie egzaminów teoretycznych bądź był wyłączony z przeprowadzania tych egzaminów.

(akta kontroli str. 11-14, 247-276, 363, 494, 463, 468, 532-546.)

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez organy ścigania⁵⁸ w okresie objętym kontrolą organy te nie prowadziły postępowań karnych w sprawach o korupcję związaną z uzyskiwaniem uprawnień do kierowania pojazdami i dotyczących działalności Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego we Włocławku.

Prokuratura Okręgowa we Włocławku poinformowała, że prowadzono jedno postępowanie dotyczące nieprawidłowości związanych z uzyskiwaniem uprawnień do kierowania pojazdami. Śledztwo wszczęto w dniu 2 stycznia 2020 r. Przedstawiono zarzuty:

- a) jednej osobie (właściciel ośrodka szkolenia kierowców) z art. 271 § 3 kk;
- b) czterem osobom (w tym trzem właścicielom ośrodka szkolenia kierowców) z art. 18 § 3 kk w związku z art. 271 § 3 kk;
- c) 60 osobom (kierowcy) z art. 273 kk.

(akta kontroli str. 547-557)

W WORD najczęściej występującymi przyczynami zakończenia z wynikiem negatywnym części praktycznej egzaminu w zakresie uprawnień prawa jazdy kat. B były:

- a) w 2018 r. z 6856 zakończono: 1532 (22,3%) przed wykonaniem wszystkich zadań w przypadku gdy zachowanie osoby zdającej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego; 853 (12,4%) na wniosek osoby egzaminowanej; 833 (12,1%) z powodu najechania albo potrącenia pachołka lub tyczki; 693 (10,1%) z powodu nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniu; 568 (8,3%) z powodu przejechania kołem przez linie wyznaczające zewnętrzne krawędzie stanowisk;
- b) w 2019 r. z 5839 zakończono: 989 (16,9%) przed wykonaniem wszystkich zadań w przypadku gdy zachowanie osoby zdającej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego; 741 (12,7%) z powodu najechania albo potrącenia pachołka lub tyczki; 654 (11,2%) na wniosek osoby egzaminowanej;

⁵⁸ Prokuraturę Rejonową we Włocławku, Komendę Miejską Policji we Włocławku, Delegaturę Centralnego Biura Antykorupcyjnego w Bydgoszczy oraz Delegaturę Centralnego Biura Antykorupcyjnego w Gdańsku, Prokuraturę Okręgową we Włocławku.

- 585 (10%) z powodu przejechania kołem przez linie wyznaczające zewnętrzne krawędzie stanowisk; 583 (10%) z powodu nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniu;
- c) w 2020 r. z 5474 zakończono: 694 (12,7%) z powodu najechania albo potrącenia pachołka lub tyczki; 649 (11,9%) na wniosek osoby egzaminowanej; 631 (11,5%) przed wykonaniem wszystkich zadań w przypadku gdy zachowanie osoby zdającej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego; 514 (9,4%) z powodu nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniu; 482 (8,8%) z powodu przejechania kołem przez linie wyznaczające zewnętrzne krawędzie stanowisk;
- d) w 2021 r. (do 30 września) z 4367 zakończono: 587 (13,4%) z powodu najechania albo potrącenia pachołka lub tyczki; 553 (12,7%) przed wykonaniem wszystkich zadań w przypadku gdy zachowanie osoby zdającej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego; 488 (11,2%) na wniosek osoby egzaminowanej; 455 (10,4%) z powodu nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniu; 409 (9,4%) z powodu spowodowania kolizji lub wypadku drogowego lub zachowania osoby egzaminowanej mogącego skutkować kolizją lub wypadkiem drogowym;

(akta kontroli str. 247-276, 558-570)

Na podstawie badania dokumentacji egzaminacyjnej 53 osób zdających w latach 2018-2021 (do 30 września) po raz pierwszy egzamin praktyczny w zakresie uprawnień kat. A, A1, A2, AM i B ustalono, że uzyskali oni negatywny wynik egzaminu z powodu błędnego wykonania następujących zadań:

- 1) 42 zdających na kat. B:
- a) 24 w ruchu drogowym:
- zachowanie w odniesieniu do sygnałów świetlnych - dziewięć egzaminów, wszystkie przerwane na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami⁵⁹;
 - zachowanie w odniesieniu do innych uczestników ruchu – sześć egzaminów, wszystkie przerwane na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami;
 - zachowanie w odniesieniu do znaków pionowych – trzy egzaminy, wszystkie przerwane na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami;
 - zachowanie w odniesieniu do znaków poziomych – dwa egzaminy, wszystkie przerwane na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami;
 - przejazd przez skrzyżowanie oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu – dwa egzaminy, jeden przerwany na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami;
 - włączanie się do ruchu - jeden egzamin przerwany na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami;
 - zawracanie - jeden egzamin;
- b) 18 na placu manewrowym nieprawidłowo wykonało zadania:
- ruszanie z miejsca oraz jazda pasem ruchu do przodu i do tyłu – dziesięć egzaminów;
 - ruszanie z miejsca do przodu na wzniesieniu – osiem egzaminów;
- 2) 11 na kat. A, A2, AM:
- a) trzech w ruchu drogowym nieprawidłowo wykonało zadania:

⁵⁹ Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawa o kierujących pojazdami część praktyczna egzaminu może zostać zakończona przed wykonaniem wszystkich określonych zakresem egzaminu zadań jedynie w przypadku, gdy zachowanie osoby zdającej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego. Zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie egzaminowania egzaminator przerywa egzamin państwowy jeżeli zaistniały przesłanki, o których mowa w art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami.

- zachowanie w odniesieniu do innych uczestników ruchu – jeden egzamin;
 - zachowanie w odniesieniu do sygnałów świetlnych - jeden egzamin;
 - zachowanie w odniesieniu do znaków pionowych jeden egzamin;
 - wszystkie przerwane na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami;
- b) ośmiu na placu manewrowym nieprawidłowo wykonało zadania:
- slalom wolny – trzy egzaminy;
 - slalom szybki – dwa egzaminy;
 - jazda po łukach w kształcie cyfry „8” – jeden egzamin;
 - omińnięcie przeszkody – jeden egzamin;
 - ruszanie z miejsca oraz jazda pasem ruchu do przodu i do tyłu – jeden egzamin.

(akta kontroli str. 571-577)

Egzaminator nadzorujący wyjaśnił m.in., że najczęściej popełnianym błędem na placu manewrowym było najechanie na tyczkę, co skutkowało przerwaniem egzaminu i uzyskaniem wyniku negatywnego. W ruchu drogowym wyróżnił dwa najczęściej popełniane błędy tj. nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, oraz niezastosowanie się do sygnałów świetlnych, które również skutkują przerwaniem egzaminu i uzyskaniem wyniku negatywnego. Odnośnie zachowania zdających zagrażających bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego stwierdzonych podczas egzaminów, to katalog takich zachowań był zamknięty i zestawiony w Tabeli nr 1 załącznika nr 2 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

(akta kontroli str. 473, 474, 477)

Odnośnie znajomości pytań egzaminacyjnych przez egzaminatorów oraz wiedzy Ośrodka na temat struktury testów egzaminacyjnych i doboru pytań do tworzonego indywidualnego testu z ogólnej bazy pytań Dyrektor wyjaśnił, m.in., że:

- WORD nie miał wiedzy na temat znajomości pytań egzaminacyjnych przez egzaminatorów. Przy Ministerstwie Infrastruktury działa Komisja do spraw weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych, do której można zgłaszać uwagi do treści pytań egzaminacyjnych;
- egzaminatorzy mogli zapoznać się z katalogiem pytań egzaminacyjnych, których baza była dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury;⁶⁰
- strukturę testów egzaminacyjnych określono w Rozdziale 4 „Warunki i tryb przeprowadzania części teoretycznej egzaminu państwowego” rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

(akta kontroli str. 336, 342, 343)

2.2. Prowadzenie kursów i warsztatów dla osób przygotowujących kandydatów na kierowców do egzaminu państwowego oraz osób egzaminujących tych kandydatów

W okresie objętym kontrolę WORD zorganizował dwa kursy szkolenia kandydatów na instruktorów i instruktorów. Nie organizowano kursów dla kandydatów na wykładowców i wykładowców oraz warsztatów doskonalenia zawodowego instruktorów i wykładowców.

WORD spełniał wymagania niezbędne do prowadzenia kursów określone w art. 35 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami. Posiadał odpowiednie warunki lokalowe; pojazdy szkoleniowe; pomoce i środki dydaktyczne; wykwalifikowaną

⁶⁰ <https://www.gov.pl/attachment/a9abfbc4-51a8-4976-8a98-3e1d5df98c57>

kadre dydaktyczną (w tym zatrudniano osobę posiadającą przygotowanie pedagogiczne); akredytację kuratora oświaty.

(akta kontroli str. 336, 343, 603, 612-615)

W kursie zorganizowanym w okresie od 21 września 2018 r. do 16 marca 2019 r. wzięło udział dziewięciu kandydatów na instruktorów oraz dwóch instruktorów uzupełniających kwalifikacje. Kandydaci na instruktorów brali udział w kursie w zakresie uprawnień prawa jazdy kat. B, a instruktorzy uzupełniający kwalifikacje w zakresie uprawnień kat. C+E. Żaden z uczestników nie realizował w ramach kursu zajęć na więcej niż jedną kategorię prawa jazdy.

W kursie zorganizowany w okresie od 9 marca 2019 r. do 29 grudnia 2020 r. wzięło udział sześciu kandydatów na instruktorów oraz trzech instruktorów uzupełniających kwalifikacje. Kandydaci na instruktorów brali udział w kursie w zakresie uprawnień prawa jazdy kat. B, a jeden dodatkowo na kat. A. Instruktorzy uzupełniający kwalifikacje w zakresie uprawnień kat.: C – jeden instruktor; C oraz C+E – dwóch instruktorów.

Kandydaci na kierowców uczestniczyli w 130 godzinach zajęć teoretycznych obejmujących przedmioty i tematykę wymaganą w § 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie szkolenia. Uczestniczący w kursie na dwie kategorie (A i B) wzięli udział w szkoleniu teoretycznym w ramach przedmiotu technika i taktyka jazdy w wymiarze dwóch godzin na każdą kategorię.

Uczestniczący w kursie uzupełniającym w zakresie:

- jednej kategorii, wzięli udział w sześciu godzinach zajęć teoretycznych;
 - dwóch kategorii wzięli udział w ośmiu godzinach zajęć teoretycznych, w tym technika i taktyka jazdy w wymiarze dwóch godziny na każdą kategorię;
- zgodnie z § 23 ust. 1 i 2 oraz § 26 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szkolenia.

Kandydaci na instruktorów w zakresie kat. B uczestniczyli w 89 godzinach⁶¹ zajęć praktycznych, a kandydat w ramach kat. A dodatkowo 69 godzin zajęć praktycznych, w ilości zgodnej z § 23 ust. 1 i 2 pkt 7 i 8 rozporządzenia w sprawie szkolenia.

Biorący udział w kursach uzupełniających uczestniczyli w zajęciach praktycznych w zakresie kat.:

- C - jedna osoba - 89 godzinach zajęć;
- C+E – dwie osoby - 74 godzin zajęć;
- C oraz C+E – dwie osoby - 89 godzinach zajęć na kategorię C oraz 79 i 85 godzin na kategorię C+E;

zgodnie z § 23 ust. 1 i 2 oraz § 26 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szkolenia.

Uczestniczący w kursach w zakresie więcej niż jednej kategorii prawa jazdy odbyli zajęcia praktyczne w zakresie:

- technika i taktyka jazdy odrębnie dla każdej kategorii, w wymiarze pięciu godzin zgodnie z § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szkolenia;
- udziału w charakterze obserwatora w zajęciach praktycznych prowadzonych w ruchu miejskim odrębnie dla każdej kategorii w wymiarze odpowiednim dla danej kategorii, zgodnie z wymaganiami określonymi w Tabeli 2 do § 23 ust. 2 lit f rozporządzenia w sprawie szkolenia.

Zajęcia teoretyczne i praktyczne w zakresie techniki i taktyki jazdy zrealizowano w ośrodku doskonalenia techniki jazdy zgodnie z § 23 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie szkolenia.

⁶¹ Jeden z uczestników brał udział w 93 godzinach zajęć praktycznych.

Opłaty ustalono w wysokości za kurs:

- a) podstawowy 3 tys. zł od uczestnika;
- b) uzupełniający w zakresie uprawnień kategorii: C łącznie z C+E - 3 tys. zł; C+E – 1,5 tys. zł;
C – 1,7 tys. zł.

Dyrektor wyjaśnił m.in., że cena kursu dla kandydatów na instruktorów nauki jazdy została ustalona na podstawie porównania cen stosowanych przez inne ośrodki, z zachowaniem zasady opłacalności takiego kursu.

(akta kontroli str. 464, 469, 603-611)

WORD w latach 2018-2021 (do 30 września) nie organizował kursów kwalifikacyjnych dla kandydatów na egzaminatorów ani egzaminatorów rozszerzających swoje uprawnienia.

(akta kontroli str. 343)

Corocznie w kontrolowanym okresie organizowano warsztaty doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów. Tematyka warsztatów obejmowała zagadnienia ujęte w § 45 ust. 1 -3 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. 4. Zajęcia w zakresie jazdy w ruchu drogowym pojazdem spełniającym warunki pojazdu egzaminacyjnego, w zakresie każdej z kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, na jaką egzaminator miał uprawnienia do przeprowadzania egzaminów państwowych, były zorganizowane w sposób zapewniający przeszkolenia w ciągu pięciu lat wszystkich zatrudnionych w Ośrodku egzaminatorów w zakresie każdej posiadanej przez nich kategorii uprawnień.

(akta kontroli str. 129-144)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2020 - 2021 (do 25 października) w przypadku 18 egzaminów państwowych dobór osoby egzaminowanej do egzaminatora nie odbył się w sposób losowy, co stanowiło naruszenie § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. W powyższych przypadkach, w „Planach egzaminów” na poszczególne egzaminy zaplanowano po jednym egzaminatorze, co wykluczało losowy dobór osoby egzaminowanej do egzaminatora. Wskazani w „Planach egzaminów” egzaminatorzy przeprowadzili przedmiotowe egzaminy.

Dotyczyło to:

- a) 14 egzaminów praktycznych na prawo jazdy kat.: A (osiem egzaminów), A1 (jeden egzamin), D (cztery egzaminy), B+E (jeden egzamin);
- b) czterech egzaminów teoretycznych – wszystkie były prowadzone na prawo jazdy kat. B łącznie łącznie z egzaminami na prawo jazdy kategorii: A, A1, A2 lub D.

Dyrektor wyjaśnił m.in., że wynikało to głównie ze względów ekonomicznych i troską o sytuację finansową. W zawartych z egzaminatorami umowach o pracę przewidziano prowadzenie przez nich egzaminów w zakresie uprawnień kat. B, a z egzaminatorami nadzorującymi dodatkowo w zakresie kat. C. Za prowadzenie egzaminów w zakresie kat. A i D przyznawano dodatek specjalny. W okresach, w których przydzielano po jednym egzaminatorze wystąpiło bardzo małe zainteresowanie przystąpieniem do egzaminów w zakresie prawa jazdy kat. A, D i pochodnych. Dla przykładu w styczniu 2020 r. odbył się w WORD jeden egzamin praktyczny oraz jeden teoretyczny na kat. D prawa jazdy, w związku z czym przydzielanie dwóch egzaminatorów do przeprowadzania egzaminów na tę kategorię prawa jazdy w danym miesiącu i przyznawanie im dodatku specjalnego do wynagrodzenia za przeprowadzenie dodatkowego egzaminu nie było uzasadnione

ze względów ekonomicznych, ale również czysto logicznych. Brak gwarancji, że system teleinformatyczny pozwoliłby wylosować egzamin praktyczny egzaminatorowi „X”, a teoretyczny egzaminatorowi „Y” na kat. D prawa jazdy. Warunkiem do wypłacenia takiego dodatku do wynagrodzenia jest przeprowadzenie danego egzaminu przez egzaminatora, więc w przypadku gdy obydwa egzaminy przeprowadziłby jeden egzaminator, również nie byłoby możliwe zapewnienie tak zrozumianej losowości. Zbyt mała liczba egzaminów była przesłanką do powierzania przeprowadzania egzaminów państwowych jednemu egzaminatorowi w danym miesiącu dla danej kategorii prawa jazdy. W przypadku egzaminów na kat. C i C+E prawa jazdy gdzie zainteresowanie jest duże w każdym miesiącu takie zadania przydzielane są trzem egzaminatorom. Odnośnie egzaminatora przeprowadzającego o godz. 15:45 egzamin zakresie prawa jazdy kat. B+E wyjaśnił, że wynikało to z organizacji pracy i wyznaczeniu tego pracownika w harmonogramie pracy egzaminatorów jako jedyne przeprowadzającego egzaminu o tej godzinie. Ten egzaminator zgłosił swoją dyspozycyjność do pracy po godzinie 15:30 co odpowiadało zapotrzebowaniu zdających na prowadzenie egzaminu po tej godzinie.

(akta kontroli str. 145-151, 313, 314, 325-327, 426, 432, 435, 462, 463, 467, 495, 459, 578-602.)

NIK zauważa, że obowiązek losowego doboru osób egzaminowanych do egzaminatora wynika wprost z rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Konieczność wypłacenia dodatków oraz to czy zostaną one faktycznie wypłacone nie jest podstawą do odstąpienia od warunków przeprowadzenia egzaminu określonych w § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w WORD przeprowadzono egzaminy przy zachowaniu warunków określonych w § 13 rozporządzeń w sprawie egzaminowania. Prawidłowo udokumentowano przeprowadzenie egzaminów i uzyskane przez zdających wyniki. Stwierdzono jednak nieprawidłowość w zakresie braku zapewnienia w przypadku 18 egzaminów losowego doboru osoby egzaminowanej do egzaminatora czym naruszono § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Zwiększenie egzaminatorom liczby części praktycznych egzaminów państwowych w ciągu doby nastąpiło w warunkach określonych w § 13 ust. 5 rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Dyrektor o zwiększeniu poinformował Marszałka Wojewódzka Kujawsko-Pomorskiego we właściwych terminach określonych wynikających z § 13 ust. 6 tego rozporządzenia. Przebieg egzaminów w zakresie uprawnień kat. B zarejestrowano za pomocą urządzenia technicznego służącego do zapisu obrazu i dźwięku zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Prawidłowo dobierano trasy egzaminów w ruchu drogowym, pozwalające na zrealizowanie wymaganych zadań egzaminacyjnych. Na stanowisku egzaminatora nadzorującego zatrudniano osoby posiadające wymagane kwalifikacje i doświadczenie. Egzaminatorzy nadzorujący sprawowali prawidłowy nadzór na przeprowadzanych egzaminami. W przeprowadzonych kursach kandydatów na instruktorów oraz uzupełniającego dla instruktorów zrealizowano zajęcia teoretyczne i praktyczne w liczbie godzin wymaganej § 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie szkolenia. WORD spełniał wymagania niezbędne do prowadzenia kursów określone w art. 35 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Uwagi NIK nie formułuje uwag.
- Wnioski
1. Nie wyrażanie zgody na dodatkowe zatrudnienie egzaminatorów w przypadku zachodzenia przesłanek, o których mowa w art. 63 ust. 5 ustawy o kierujących pojazdami w zw. z art. 4 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej.
 2. Zapewnienie doboru losowego osób egzaminowanych do egzaminatorów.
 3. Zszywanie protokołów egzaminacyjnych zgodnie z wymaganiami § 35 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie egzaminowania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 18 lutego 2022 r.

Kontroler

(-) Artur Gackowski
główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor

(-) Tomasz Sobecki